

حسابداری آب برای حکمرانی آب و توسعه پایدار

سازمان خواروبار و کشاورزی ملل متحد (فائو)

دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)

مترجمان:

مهندس مهکامه سادات نائینی، دانشجوی دکتری دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)

دکتر بیژن نظری، عضو هیأت علمی دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)

این اثر با هماهنگی فائو و توسط دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) منتشر شده است.

عنوان و نام پدیدآور	: حسابداری آب برای حکمرانی آب و توسعه پایدار / مولف سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (فانو)؛ مترجمان مهکامه سادات نائینی، بیژن نظری.
مشخصات نشر	: قزوین: دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)، انتشارات، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۷۶ ص.: مصور (رنگی) جنول.
شابک	: 978-622-6898-80-5
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: عنوان اصلی: Water accounting for water governance and sustainable development, 2018
یادداشت	: کتاب حاضر قبلاً با ترجمه و ویراستاری نرگس ظهراپی ... [و دیگران] توسط کمیته ملی آبیاری و زهکشی ایران در سال ۱۳۹۹ منتشر شده است.
یادداشت	: این اثر با هماهنگی سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد و توسط دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) منتشر شده است.
موضوع	: آب، منابع -- حسابداری Water-supply -- Accounting حسابرسی زیست‌محیطی Environmental auditing
شناسه افزوده	: نائینی، مهکامه سادات، ۱۳۷۰ -، مترجم
شناسه افزوده	: نظری، بیژن، ۱۳۶۳ -، مترجم
شناسه افزوده	: سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد
شناسه افزوده	: Food and Agriculture Organization of the United Nations
شناسه افزوده	: دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره). انتشارات
شناسه افزوده	: دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)
شناسه افزوده	: Imam Khomeini International University
رده بندی کنگره	: HF5۶۸۶
رده بندی دیویی	: ۹۵/۶۵۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۶۶۷۷۷۶
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

عنوان : حسابداری آب برای حکمرانی آب و توسعه پایدار

مولف : سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (فانو)

مترجمین : مهکامه سادات نائینی و بیژن نظری

ناظر فنی : حمید کلهر

شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۶۸۹۸-۸۰-۵

نوبت چاپ : اول ۱۴۰۰

قیمت : ۳۰ هزار تومان

شمارگان : ۵۰۰ جلد

ناشر : انتشارات دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)

قزوین، دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)، تلفن ۰۲۸-۳۳۹۰۱۴۲۶

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

مسئولیت حقوقی و قانونی محتوای کتاب بر عهده صاحبان اثر است

فهرست مطالب

۱ - مقدمه	۷
۲ - تمایل روزافزون به حسابداری آب	۷
تغییر سریع شرایط، مستلزم یک رویکرد جدید است	۷
اما چرا حسابداری آب؟	۸
حسابداری آب چیست؟	۸
۳ - چرا حسابداری آب ضروری است؟	۱۳
توسعه پایدار و اهداف آن (SDGs)	۱۳
منابع جدید و محدود آب	۱۳
افزایش تقاضای آب، کمیلی آب و رقابت بر سر آب	۱۴
نوسانات آب - مقابله با کمبود آب	۱۴
نوسانات آب - مقابله با سیلاب	۱۴
ارتقای بهرهوری آب در همه بخش‌ها	۱۵
مدیریت تخصیص آب در حوضه‌های آبریز رودخانه با کشاورزی فاریاب	۱۵
مدیریت ارتباط فزاینده میان بهره‌برداران	۱۵
توزیع عادلانه‌تر و با زمان‌بندی بهتر آب	۱۶
مدیریت پیوند انرژی، آب و غذا و سایر تبادلات	۱۶
کاهش هزینه‌های منفی زیست‌محیطی	۱۶
تطبیق با اثرات سیاست‌های غیرآبی	۱۶
نقش آب به سرعت در حال تغییر است	۱۷
تمایل جهانی به حسابداری آب در حال افزایش است	۱۷
۴ - حسابداری آب، باورها و انگاره‌های زیست‌محیطی و آبی را بررسی می‌کند.	۲۱
نضعیف باورهای غیرعلمی از طریق مطالعه تغییرات زیست‌محیطی	۲۱
چگونه انگاره‌های آب بوسیله حسابداری آب تشریح می‌شوند؟	۲۲
۵ - حسابداری آب، زمینه‌ساز حکمرانی آب و توسعه پایدار است.	۲۷
حسابداری آب و اصلاح حکمرانی آب	۲۷

۳۷	حسابداری آب برای حسابرسی و حکمرانی آب
۳۰	حسابداری آب برای مدیریت آب
۳۲	حسابداری آب برای اهداف توسعه پایدار (SDGs)
۳۳	حسابداری آب برای رشد اقتصادی پایدار
۳۴	مشارکت برای حسابداری آب
۳۹	۶- نتایج، توصیه‌ها و پیام‌ها
۴۰	دلایل اتخاذ حسابداری آب
۴۰	تحقق توسعه پایدار
۳۷	حل مناقشات تخصیص‌های آب و تعاملات
۴۱	آمادگی برای خشکسالی و شرایط اضطراری
۴۱	بررسی زیرساخت‌ها و نهادها
۴۱	پرسیدن سؤالات از متخصصان آب
۴۱	دلایل پشتیبانی از حسابداری آب
۴۱	بررسی قابلیت‌های حسابداری آب
۴۲	بودجه جمع‌آوری و تحلیل داده‌های هیدرولوژیکی
۴۲	اشتراک‌گذاری داده‌ها و اطلاعات هیدرولوژیکی
۴۲	اشتراک‌گذاری تخصص و روش‌های حسابداری آب
۴۲	انجام تحقیقات
۴۲	پشتیبانی از یک مرکز تخصصی جهانی
۴۵	منابع

پیش گفتار (مترجمان)

آب یکی از مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار در توسعه پایدار کشورها است. چندين دهه است که منابع آب کشور به‌صورت بی‌رویه و ناپایدار مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرند. در حال حاضر مفاهیم حسابداری، حسابرسي و حکمراني آب به عنوان مهم‌ترین موضوع جوامع بین‌المللی در ارتباط با آب محسوب می‌شوند. علم حسابداری آب با جمع‌آوری اطلاعات لازم و تحلیل دقیق از وضعیت موجود و تغییرات صورت گرفته در زمینه بهره‌برداری از منابع آب، و رهگیری مؤلفه‌های ورودی و خروجی آب به یک محدوده، حوضه و یا کشور، مدیریت پایدار این منابع را امکان‌پذیر می‌سازد. حسابداری آب در بحث نظارت بر آب و اهداف توسعه پایدار، واقعی‌بینی و دقت را به ارمغان می‌آورد. حکمراني آب به فرآیندها، دست‌اندرکاران و مؤسسات دخیل در تصمیمات توسعه مدیریت منابع آب و ارائه خدمات آب (شامل حوزه‌های سیاسی، اداری، اجتماعی و اقتصادی) همراه با سیستم‌های رسمی و غیر رسمی مکانیسم‌های مرتبط اشاره دارد و به عنوان یک عامل مهم در پایداری بلندمدت منابع آب شناخته می‌شود. حسابرسي آب یک گام فراتر از حسابداری آب است. در حسابرسي آب نتایج حسابداری آب در زمینه مؤلفه‌ها و روندهای منابع و مصارف در کنار سایر عوامل حکمراني نظیر قوانین، راهبردها و اقتصاد سیاسی تحلیل می‌شوند. به عبارتی دیگر حسابرسي آب پیوند زدن حسابداری آب به چارچوب حکمراني آب است. سه رویکرد مرسوم در حسابرسي آب، ارزیابی حکمراني، ارزیابی اقتصاد سیاسی و ارزیابی ترکیبی حکمراني و اقتصاد سیاسی است. حسابداری آب به تنهایی نمی‌تواند مشکلات حکمراني آب و مدیریت منابع آب را حل کند، اما می‌تواند تا حد زیادی به بهبود و اصلاح حکمراني و ارائه اطلاعات موردنیاز برای پشتیبانی از تصمیم‌گیری صحیح کمک کند.

کتاب حاضر دومین نشریه سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (فائو) در خصوص حسابداری آب است که تکمیل‌کننده کتاب اول فائو با عنوان «حسابداری و حسابرسي آب» است. محوریت اصلی این کتاب ارتباط بین حسابداری، حکمراني آب و توسعه پایدار است و شامل مباحث علل تمایل روزافزون به حسابداری آب، ضرورت انجام آن، نقش حسابداری آب در باورها و انگاره‌های زیست‌محیطی و آبی و در نهایت مدیریت آب و دستیابی به توسعه پایدار توسط حسابداری آب می‌باشد. همچنین از مطالعات موردی برای انتقال تجربیات سایر کشورها در این حوزه بهره گرفته شده است. هدف از ترجمه این کتاب، به جز نقش تکمیل‌کنندگی کتاب «حسابداری و حسابرسي آب»، تأکید بر نقش حسابداری آب در حکمراني و مدیریت منابع آب و آگاهی بخشی به ذینفعان آب است. امید است ترجمه این کتاب بتواند برای دانشجویان، پژوهشگران و کارشناسان، مدیران و تصمیم‌گیران فعال در موضوع حسابداری و حکمراني آب، مؤثر و کمک‌کننده باشد.

مترجمان کتاب حسابداری آب برای حکمراني آب و توسعه پایدار